

Opiskeluhuolto- suunnitelma

9.9.2021

HELSINGIN
KONSERVATORIO

Rohkeasti klassinen

Sisällysluettelo

1. Opiskeluhoitosuunnitelma
2. Opiskeluhoollon tavoitteet
3. Opiskeluhoolto ja oppimisen tuki Helsingin Konservatoriossa
4. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat
5. Yksilökohtainen opiskeluhoolto
 - 5.1 Opettajan rooli opiskeluhoollossa
 - 5.2 Kuraattori- ja psykologipalvelut
 - 5.2.1 Kuraattori
 - 5.2.2 Psykologi
 - 5.3 Opiskeluterveydenhuollon palvelut
 - 5.4 Monialainen asiantuntijaryhmä
6. Opinto-ohjaus ja muu oppimisen tuki
7. Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet
8. Yhteistyö opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisen, liikunnan ja terveystiedon opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä
9. Opiskelijoiden terveydentilan ja toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet
10. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa
11. Muita ohjeita
 - 11.1 Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
 - 11.2 Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa
 - 11.3 Esteettömyys ja tapaturmien ehkäiseminen
 - 11.4 Päihteet ja savuttomuus
12. Opiskeluhoollosta tiedottaminen
13. Opiskeluhoitosuunnitelman toteutuminen ja seuraaminen
14. Opiskeluhooltoryhmä

Liite

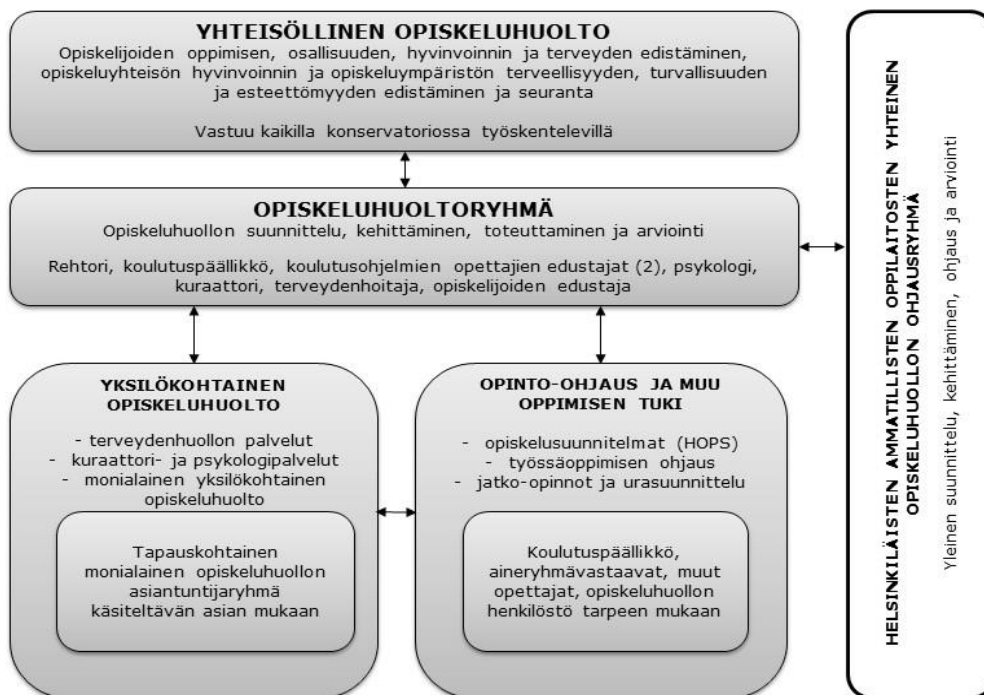
Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

1. Opiskeluhoitosuunnitelma

Helsingin Konservatorion oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu opiskeluhoillon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ja sen myötä opiskeluhoitosuunnitelma ja sen mukaiset palvelut koskevat tutkintoon johtavassa musiikkialan ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa olevia opiskelijoita.

2. Opiskeluhoillon tavoitteet

Ammatillisen koulutuksen opiskeluhoillon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia sekä huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista ja opiskeluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Opiskeluhoitoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoitona. Ennaltaehkäisevä toiminta ja nopea tuen saanti ovat opiskeluhoillon keskeiset toimintaperiaatteet.

3. Opiskeluhoito ja oppimisen tuki Helsingin Konservatoriossa

Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoito, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluterveydenhuolto on opiskelijalle maksutonta lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluita.

Helsingin Konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskeluhoillon kokonaisuuteen sisältyvät opiskeluhoillon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut, opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä opinto-ohjaus ja muut tarvittavat oppimisen tukitoimet.

Opiskeluhoito on suunniteltu ja toteutetaan ottaen huomioon musiikkialan erityispiirteet ja opiskelijoiden tarpeet. Musiikkialan perustutkintokoulutukseen ei liity tutkintokohtaisia terveydentilavaatimuksia. Musiikkialan ammatissa toimimiseen liittyvistä terveydentilaan koskevista suosituksista kerrotaan opinto-oppaassa, hakuoppaassa sekä konservatorion verkkosivuilla. Esimerkiksi hyvä kuulo on välttämätön pianonvirityksen koulutusohjelman opiskelijoille, jotta he kykenevät suoriutumaan opinnoistaan ja toimimaan koulutuksensa mukaisissa työtehtävissä.

Helsingin Konservatoriossa opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja alaikäisten opiskelijoiden osalta heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoito kuuluu kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtäviin. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista ja oppimisympäristöjen turvallisuudesta on oppilaitoksen henkilökunnalla. Opiskeluhoitohenkilöstö toimii yhteistyössä muun henkilöstön kanssa ja on henkilökunnan tukena opiskeluhoitoon liittyvissä asioissa.

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoiton psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Helsingissä resursoinnin lähtökohtana on yksi psykologi tuhatta opiskelijaa kohti ja yksi kuraattori 780 opiskelijaa kohti.

Terveydenhuollon osalta kiireellisissä tapauksissa otettava suoraan yhteys omalle terveysasemalle.

Lisää tietoja Helsingin kaupungissa toimivien ammatillisten oppilaitosten opiskeluhoitosta löytyy osoitteesta www.toisenasteenyhteys.fi. Sivusto on tarkoitettu kaikille Helsingissä toisen asteen koulutuksessa (lukio ja ammatillinen koulutus) opiskeleville, heidän huoltajilleen sekä oppilaitosten henkilöstölle. Sivustolta löytyy tukea opiskeluun ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

4. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Helsingin Konservatorion opiskeluhoitoryhmän (yhteisöllinen hyvinvointiryhmä) tehtävänä on vastata konservatorion opiskeluhoiton suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista opiskeluhoiton osa-alueet huomioon ottaen. Ryhmää johtaa koulutuspäällikkö ja siihen kuuluvat rehtori, osaamisalueiden opettajien edustajat (2), psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja opiskelijoiden edustajat (2). Ryhmä kokoontuu noin neljä (4) kertaa lukuvuoden aikana.

Yllämainituissa ryhmissä ei käsitellä yksittäisen opiskelijan tai ryhmän asioita, vaan ne kuuluvat yksilöllisen opiskeluhoiton tapauskohtaisesti koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän vastuulle.

Opiskeluhoitoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhoiton kokonaisuuden toimimisesta. Se suunnittelee, kehittää, toteuttaa ja arvioi opiskeluhoitoa ottaen huomioon kaikki sen osa-alueet. Tietoa toiminnan kehittämiseksi kerätään opiskeluhoiton työntekijöiltä, opiskelijoilta, opettajilta ja muulta henkilöstöltä sekä mm. kouluterveyskyselyiden avulla. Opiskeluhoitoryhmässä sovitaan myös käytännön yhteistyötoimista terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamiseksi. Opiskeluhoitoryhmä laatii lukuvuosittaisen opiskeluhoiton toteuttamissuunnitelman.

Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa kuvataan oppilaitoksen yhteisessä kriisisuunnitelmassa. Toimipaikkojen hyvinvointiryhmät laativat yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa paikalliset kriisisuunnitelmat, joissa otetaan huomioon alla mainitut asiat.

5. Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhoitojen palveluja, joita ovat

- opiskeluhoitojen psykologi- ja kuraattoripalvelut
- opiskeluterveydenhoito
- yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoito, jota toteutetaan tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Yksilökohtaisen opiskeluhoitojen tehtävänä on edistää ja tukea opiskelijan hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lähtökohdaksi on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus.

5.1 Opettajan rooli opiskeluhoitossa

Musiikkialan ammatillisessa koulutuksessa opiskelijoilla on paljon henkilökohtaista opetusta. Erityisesti pääinstrumentin opettajalla, on tärkeä rooli ongelmien varhaisessa tunnistamisessa, puheeksi ottamisessa ja ennalta ehkäisemisessä. Opettaja tarvittaessa voi ohjata opiskelijan kuraattoriin tai psykologin vastaanotolle. Opiskelijoita kannustetaan opintojen alusta lähtien tulemaan avoimesti keskustelemaan mahdollisista huolistaan ja ongelmistaan.

5.2 Kuraattori- ja psykologipalvelut

Jos oppilaitoksen tai opiskeluhoitojen työntekijällä nousee huoli opiskelijasta (esimerkiksi opiskeluun, psyykkiseen toimintakykyyn, sosiaalisiin suhteisiin tai elämäntilanteeseen liittyvistä haasteista), tulee hänen ohjata opiskelija psykologi- tai kuraattoripalveluiden piiriin. Työntekijä voi ottaa yhteyttä psykologiin tai kuraattoriin opiskelijan luvalla. Mikäli työntekijä ei saa lupaa opiskelijalta, voi hän konsultoida psykologia tai kuraattoria kertomatta opiskelijan nimeä. Opiskelija voi myös halutessaan itse olla suoraan yhteydessä psykologiin tai kuraattoriin.

Opiskelijalle pyritään järjestämään mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoitojen psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus pyritään järjestämään samana tai seuraavana työpäivänä.

Helsingin Konservatorion kuraattori- ja psykologipalvelut järjestää Helsingin kaupunki. Sekä kuraattori- että psykologi ovat tavattavissa konservatoriossa sopien. Keskustelut ovat luottamuksellisia, vapaaehtoisia ja opiskelijalle maksuttomia. Kuraattorin ja psykologin työn perustana on vaitiolovelvollisuus.

5.1.1 Kuraattori

Kuraattori on sosiaalihuollon ammattihenkilö ja sosiaalisen hyvinvoinnin asiantuntija.

Kuraattorin kanssa keskustelemaan voi hakeutua esim. jos opiskelijalla on poissaoloja ja/tai opinnot eivät etene, on oppimisvaikeuksia, toimeentulo tai asuminen mietityttävä, ihmissuhteissa on ristiriitoja, itsellä tai läheisellä on kriisi tai vaikea elämäntilanne, itsellä tai läheisellä on päihdeongelma.

5.2.2 Psykologi

Psykologi on psyykkisen kehityksen ja hyvinvoinnin asiantuntija.

Opiskelija voi hakeutua psykologin vastaanotolle esim. jos opiskelu ei suju tai kiinnostaa, on opiskelupaineita, jännitystä, stressiä, masentunut, ahdistunut, elämässä tapahtuu vaikeita muutoksia, opiskelija tarvitsee tukea ihmissuhteissaan (kaverit, perhe, seurustelu ym.) tai jos opiskelija on jollain muulla tavalla huolissaan psyykkisestä hyvinvoinnistaan.

5.3 Opiskeluterveydenhuollon palvelut

Terveydenhoitaja kutsuu kaikki ensimmäisen lukuvuoden opiskelijat terveystapaamiseen, jossa kartoitetaan opiskelijan terveydentilaa ja terveystottumuksia. Kaikilta opiskelijoilta testataan myös kuulo. Terveystapaamisiin osallistuminen on vapaaehtoista.

Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaudenhoitopalvelut, joita ovat mm.

- yksilölliset terveystapaamiset / terveystarkastukset
- terveysneuvonta
- laboratoriotarkastukset tarvittaessa
- kutsuntatarkastukset keväisin
- ehkäisyneuvonta
- sairastuvastuvastuu ja hammashoito oman terveysaseman kautta (terveydenhoitaja opastaa)

Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tilat sijaitsevat Liiketalousopisto Perhon ravintolakoulun yhteydessä (Perhonkatu 10, 00100 Helsinki) ja opiskelijalla on oikeus varata itselleen sopiva aika terveydenhoitajan tapaamiseen. Opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta arkipäivisin.

Koululääkärille on mahdollista varata aika terveydenhoitajan kautta. Lisäksi psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut ovat opiskelijoiden käytettävissä ja ajanvaraus tapahtuu terveydenhoitajan kautta.

Opiskelijoiden hammashoidosta huolehtii oman asuin- tai opiskelukunnan hammashoitola. Hammashoito on maksutonta alle 18-vuotiaille.

5.4 Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluun liittyvän tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoamisen tarpeen arvioi ja ryhmän kokoa se opiskeluhuollon palvelujen edustaja, joka saa tiedon asiasta.

Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Ryhmän perustaja nimeää asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan suostumuksella. Ryhmän perustaja kertoo opiskelijalle ymmärrettävästi opiskeluhuollon menettelytavoista sekä hänen oikeuksistaan ja häneen vaikuttavista asioista.

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka perustaa opiskelijakohtaisen opiskeluhuoltokertomuksen. Vastuuhenkilö huolehtii siitä, että opiskeluhuoltokertomus, suostumukset ja muut dokumentit kirjataan, tallennetaan ja säilytetään ohjeiden mukaisesti. Vastuuhenkilö myös antaa asiantuntijaryhmän jäseniksi nimetyille erilliset oikeudet kyseiseen opiskeluhuoltokertomukseen. Opiskeluhuoltokertomukset tallennetaan lukitussa tilassa säilytettävään mappiin.

Tarvittaessa asiantuntijaryhmä tekee yksittäisen opiskelijan edun mukaisesti yhteistyötä eri alojen ammattilaisten ja viranomaisten, kuten erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen, poliisin, nuorisotoimen kanssa.

6. Opinto-ohjaus ja muu oppimisen tuki

Opinto-ohjaus kuuluu koko oppilaitosyhteisölle, joka pyrkii tukemaan ja ohjaamaan opiskelijaa. Ohjaustoiminta muodostaa jatkumon, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa koko opiskelun ajan sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Päävastuu opinto-ohjauksen järjestämisestä on koulutuspäälliköllä ja pianovirityksen osaamisalan lehtorilla.

Opinto-ohjausta järjestetään opintoihin liittyvänä, henkilökohtaisena, ryhmäohjauksena ja muuna ohjauksena. Opiskelija saa opinto-ohjausta opiskelunsa tueksi ja valintojen tekemiseen, jotta hän kykenee suunnittelemaan opiskelunsa sisällön ja rakenteen omien voimavarojensa mukaisesti. Opinto-ohjauksella myös edistetään opiskelijoiden yhteisöllisyyttä koko koulutuksen ajan.

Oppisisältöihin ja jatko-opintoihin liittyvä ohjaus kuuluu opettajille. Opiskelijan tärkein ohjaaja hänen soiton- tai laulunopiskelussaan on pääinstrumentin opettaja, jota opiskelija tapaa säännöllisesti viikoittain. Oman

pääinstrumenttinsa instrumenttiryhmän vastaavalta opettajalta opiskelija saa tietoa oman pääinstrumenttinsa opintojen erityispiirteistä sekä ammattiosaamisen näyttöihin ja kurssisuorituksiin valmistautumisesta ja ohjelmistoista. Opiskelijoille järjestetään myös ryhmätapaamisia instrumenttiryhmittäin koko opintojen ajan. Opiskelijan ammattiosaamisen näyttöihin liittyvästä ohjauksesta huolehtii näyttöjen vastuunopettaja. Työelämä ja ura-ajatteluun ohjausta annetaan mm. Työtehtävän suunnittelu -tutkinnon osan opetuksessa. Pääinstrumentin opettajat opastavat myös sopivien jatko-opintopaikkojen valinnassa.

Kaksoistutkintoa opiskelevilla on opintojen alusta lähtien opintojen ohjaajana lukio-opintojen suhteen Eiran aikuislukion opinto-ohjaaja. Koulutuspäällikkö ja aikuislukion opinto-ohjaaja toimivat tiiviissä yhteistyössä opiskelijoiden opintojen tukemiseksi.

Opintojen ohjauksesta on laadittu oma suunnitelmansa.

7. Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet

Koulupoissaoloissa noudatetaan varhaisen puuttumisen mallia. Opettajat seuraavat opiskelijoiden osallistumista opetukseen ja ottavat poissaolot puheeksi, jos niitä tulee yli kolme / opintojakso. Opettajat myös raportoivat poissaolokerroista koulutuspäällikölle. Koulutuspäällikkö keskustelee tarvittaessa opiskelijan kanssa, mikäli poissaoloja ei ole pystytty ehkäisemään. Koulutuspäällikkö voi keskusteltuaan ko. opiskelijan kanssa ohjata hänet keskustelemaan kuraattorin tai psykologin kanssa, jotta poissaoloihin vaikuttaviin syihin päästäisiin käsiksi ja läsnäoloa voitaisiin edistää. Mikäli poissaolot jatkuvat ilman perusteltua syytä, opiskelija kutsutaan keskustelemaan opinnoistaan rehtorin kanssa.

8. Yhteistyö opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisen, liikunnan ja terveystiedon opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä

Työelämätaidot -opintojakson opintoihin kuuluu työergonomian osuus. Muusikoiden tai pianonvirittäjien ergonomisiin ongelmiin perehtynyt asiantuntija pitää opiskelijoille ergonomia -kokonaisuuden, jossa opiskelijat saavat käytännön tietoa ergonomian ja liikunnan merkityksestä hyvinvoinnilleen ja jaksamiselleen työelämässä mahdollisimman terveenä.

Kaikille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus yksilöllisten, muotoon valettujen korvatulppien hankkimiseen. Konservatorio korvaa puolet hankintahinnasta.

9. Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet

Konservatoriossa on puheeksi ottamisen ja varhaisen tuen toimintamalli käytössä. Huolen puheeksi ottaminen on toimintatapa, jolla puututaan myönteisesti ja avoimesti huolenaiheisiin mm. poissaoloihin, päihdeongelmiin, kiusaamiseen tai yleensä elämänhallinnan ongelmiin. Varhaisessa tuessa on kysymys myös rajojen asettamisesta ja niistä kiinni pitämisestä. Konservatoriolla on myös ammatillisen koulutuksen pelisäännöt, jolla näitä edistetään.

Huolen heräämisen ja varhaisen tuen yleinen toimintaohje:

- Kun huoli herää, ilmoita koulutuspäällikölle tai ota puheeksi opiskelijan kanssa. Opiskelijan ollessa alle 18-vuotias, hänen huoltajiinsa ollaan yhteydessä.
- Asia etenee koulutuspäällikön ja/tai kuraattorin/psykologin, terveydenhoitajan tai muun asiantuntijan kanssa esimerkiksi yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä, jossa sovitaan toimenpiteistä yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa.

10. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Konservatorion ja kotien yhteistyömuotoja ovat vanhempain tapaamiset, konsertit ja muut tapahtumat, Wilma-verkkoliittymän kautta tapahtuva viestintä, henkilökohtaiset yhteydenotot ja erilaiset palautekyselyt.

Valtaosa konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskelijoista on täysi-ikäisiä, mutta alaikäisten opiskelijoiden huoltajille annetaan Wilma-tunnukset heidän sitä pyytäessä, jotta he saavat tietoa sitä kautta opinnoista ja opiskelusta.

Konservatorio toivoo huoltajilta aktiivista otetta, koska alaikäisten opiskelijoiden määrä on pieni ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen ja niihin pääseminen voi olla haastavaa. Huoltajia informoidaan ottamaan rohkeasti yhteyttä opettajaan tai koulutuspäällikköön. Myös koulutus­päällikkö voi ottaa yhteyttä alaikäisen opiskelijan huoltajaan, jos yksin opiskelijan kanssa ei asiaa saada järjestetyksi.

11. Muita ohjeita

11.1 Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelu­huoltosuunnitelman liitteenä on suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelma on laadittu koskemaan sekä Helsingin konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskelijoita että musiikin taiteen perusopetuksen oppilaita.

11.2 Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa

Helsingin Konservatorion pelastussuunnitelma sisältää toimintasuunnitelman eri uhkatilanteiden (tulipalo, tapaturma, pommihukka, vakava väkivaltatilanne tai sen uhka, vaaralliset aineet, sähkökatko, varkaus, ryöstö tai radioaktiivinen laskeuma) varalle. Lisäksi Helsingin Konservatoriossa on kriisisuunnitelma, jossa kuvataan mm.

- kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen,
- johtamisen ja viestinnän periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- toimintatavat erilaisissa äkillisissä kriisitilanteissa ja oppilaitoksen turvallisuutta koskevien ohjeiden yhteensovittaminen (pelastussuunnitelma ja muut turvallisuusohjeet),
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
- toimintavalmiuksien ylläpitäminen ja
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

Kriisisuunnitelman laatimisesta vastaa hallintojohtaja ja työsuojelutoimikunta yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa. Helsingin Konservatorion opiskelu­huoltoryhmä seuraa osaltaan, että suunnitelma on ajan tasalla.

11.3 Esteettömyys ja tapaturmien ehkäiseminen

Esteettömyydellä pyritään varmistamaan kaikkien oppilaitoksessa asioivien mahdollisimman omaehtoinen liikunta ja toimiminen. Tapaturmia ehkäistään oppilaitoksen pelastussuunnitelman keinoin sekä kiinnittämällä huomiota opetuksen, harjoittelun ja esitysten tuomiin turvallisuusriskikohtiin (esim. liikkuminen näyttämöllä, kuulovaurioiden ehkäiseminen, soitinten kantaminen).

Esteettömyysnäkökohdat huomioidaan mm. kulkuväylissä ja -pinnoissa (pituuskaltevuus, sivukaltevuus), opasteissa, ovissa (myös vetimet, painikkeet ja lukot), kynnyksissä, portaiden käsi­johteissa ja luiskissa, hissien painikkeissa ja hälytysjärjestelmässä, wc-tiloissa, valaistuksessa, pintamateriaaleissa, aularavintolan istuinten määrässä ja sijoittelussa, aularavintolan palvelutiskin korkeudessa sekä peilien sijoitus­korkeuksissa.

Tapaturmien ehkäistään ennalta ylläpitämällä lisäämällä tapaturmariskejä koskevaa tietoisuutta. Henkilöstölle suunnatut ensiapukoulutukset lisäävät valmiutta toimia tapaturman sattuessa.

Helsingin Konservatoriossa on meluhaittojen ehkäisyyn laadittu meluntorjuntaohjelma.

11.4 Päihteet ja savuttomuus

Helsingin Konservatorio on päihteetön ja savuton työ- ja opiskelupaikka. Tupakointi on kielletty konservatorion sisätiloissa sekä oppilaitoksen käytössä olevalla ulkoalueella. Alkoholin ja huumeiden hallussapito sekä niiden vaikutuksen alaisena esiintymisen oppilaitoksessa sekä opiskeluun liittyvissä tapahtumissa oppilaitoksen

ulkopuolella on myös ehdottomasti kielletty. Huumausainetestaukseen liittyvät toimenpiteet on kuvattu konservatorion päihdeohjelmassa.

12. Opiskeluhuollosta tiedottaminen

Opiskelijahuollosta ja sen saavutettavuudesta tiedotetaan opiskelijoille ja heidän huoltajille mm.

- orientaatioviikolla (koulutuspäällikkö, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja)
- opintojen ohjauksen yhteydessä (koulutuspäällikkö, pianonvirityksen osaamisalan lehtori)
- opiskelijan oppaassa
- ilmoitustaululla
- Wilmassa

Tarvittaessa opiskelijalle annetaan henkilökohtaista ohjausta käytävissä olevista opiskeluhuollon palveluista. Henkilökunta saa perustietoa Wilmasta (tiedotteet) ja intrasta (opiskeluhuollon suunnitelmat ja muut terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat ja ohjeistukset).

13. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutuminen ja seuraaminen

Helsingin Konservatorion Säätiön hallituksen asettama opiskeluhooltoryhmä ja johtokunta seuraavat opiskeluhooltosuunnitelman ja opiskeluhoollon toimenpiteiden toteutumista. Lisäksi Helsingin kaupungin opetusviraston asettama opiskeluhoollon ohjausryhmä seuraa opiskeluhoollon kokonaisuuden toteutumista.

- Opiskeluhooltoryhmä seuraa yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon käytänteiden toteutumista ja raportoi konservatorion johtokunnalle lukuvuosittain.
- Tietoa opiskeluhoollon toteutumisesta saadaan kouluterveyskyselyjen ja muiden kyselyjen tuloksista sekä opiskelija-, huoltaja- että opettajapalautteista. Toimintaa kehitetään mm. saadun palautteen avulla.
- Opiskeluhoollosta saatavien palaute- ja tilastotietojen pohjalta opiskeluhooltoryhmä kehittää toimintaa edelleen.
- Seurattavat asiat ja niistä vastuussa olevat tahot määritellään tarkemmin opiskeluhoollon ohjausryhmän ja konservatorion opiskeluhooltoryhmän linjauksissa.
- Opiskelijahuollon toteuttamisesta ja saaduista keskeisistä palautetuloksista tiedotetaan opiskelijoille, huoltajille, oppilaitoksen henkilökunnalle ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

14. Opiskeluhooltoryhmä

Opiskeluhooltoryhmän asiantuntijoiden yhteystiedot löytyvät Opiskelijan oppaasta ja konservatorion verkkosivuilta.

Kuraattori Tuuli Teljomaa

Psykologi Saara Pousi

Terveydenhoitaja Aulikki Griffith

Opettajien edustajat:

Harri Tuovinen, pianonvirityksen opettaja

Tehi Sulonen-Georgi, laulun opettaja

Opiskelijoiden edustajat:

Juuso Koski (musiikin osaamisala)

Jani Prittinen (pianonvirityksen osaamisala)

Pia Kärjes-Peltola, koulutuspäällikkö

Rea Warme-Korpinen, rehtori

Liite: Opiskeluhoitosuunnitelma

Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Helsingin Konservatorio

4.2.2020

Sisällys

1. Johdanto
2. Epäasiallinen kohtelu ja häirintä opiskeluyhteisössä
 - Väkivalta
 - Kiusaaminen
 - Häirintä
 - Seksuaalinen häirintä
3. Puuttuminen
4. Toimintaohjeita
 - 4.1 Kiusaamisen ja häirinnän kohteeksi joutuneelle
 - 4.2 Koulun henkilöstölle
 - 4.3 Opiskelijalle
 - 4.4 Jos sinua syytetään kiusaamisesta tai häirinnästä
5. Lainsäädäntö
6. Yhteyshenkilöt

1. Johdanto

Opiskelijoiden ja oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen on Helsingin Konservatoriossa keskeinen tavoite. Konservatorio ei hyväksy minkäänlaista epäasiallista kohtelua, kiusaamista tai häirintää. Helsingin Konservatorion opiskelijoilla ja oppilailla on oikeus turvalliseen ja viihtyisään opiskeluympäristöön.

Tämä suunnitelma on ohjeistus opiskelijoiden ja oppilaiden (jatkossa käytetään vain opiskelija - sanaa tarkoittaen molempia) suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Samat käytännöt sopivat myös työntekijöihin vastaavissa tilanteissa.

2. Epäasiallinen kohtelu ja häirintä opiskeluyhteisössä

Epäasiallinen kohtelu voi ilmetä monella tavalla. Jokaisessa yhteisössä syntyy ajoittain ihmisten välisiä ristiriitoja, mutta kaikki ristiriidat eivät kuitenkaan ole henkistä väkivaltaa tai kiusaamista.

Väkivaltaa on tarkoituksellinen itseen, toiseen henkilöön, ryhmään tai yhteisöön kohdistettu fyysinen voiman tai vallan käyttö, uhkailu tai niiden toteutus. Väkivallalta voi olla myös henkistä väkivaltaa tai seksuaalista väkivaltaa tai ahdistelua.

Henkinen väkivalta on pitkään jatkuvaa, toistuvaa kiusaamista, mitätöintiä tai muuta kielteistä käyttäytymistä, jonka kohteena ihminen kokee itsensä puolustuskyvyttömäksi. **Kiusaaminen** voi olla fyysistä tai psyykkistä ja se voi tapahtua myös sosiaalisen median kautta. Kiusaamiseen liittyy yleensä voimasuhteiden epätasapaino; kiusattu on jollakin tavalla puolustuskyvytön kiusaajaan nähden.

Kiusaamista on esimerkiksi:

- kun henkilöä nöyrytetään tai loukataan toistuvasti tai kun henkilön sosiaalisia suhteita rajoitetaan tai hänen kanssaan ei puhuta eikä hänen tervehdyksiinsä vastata
- kun henkilön mainetta liataan, levitetään juoruja tai tehdään naurunalaiseksi
- kun henkilöä uhataan ruumiillisella väkivallalla

Kiusaamista ei ole:

- kun rehtori tai opettaja johto- tai valvontavaltansa perusteella antaa määräyksiä
- opintoihin liittyvistä päätöksistä tai tulkinnoista syntyy ristiriitoja
- kurinpidollinen huomautus tai rangaistus

Häirintää on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden loukkaaminen siten, että luodaan uhkaava, halventava tai hyökkäävä ilmapiiri. Häirintä on yksi syrjinnän muodoista. Kiellettyä on sekä tarkoituksellinen häirintä että menettely, jonka seuraukset ovat loukkaavia.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä. Seksuaalinen häirintä loukkaa henkilön fyysistä tai psyykkistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Häirinnälle tyypillistä on sen toistuvuus, mutta se voi olla myös yksittäinen teko.

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä ainakin seuraavin tavoin:

- seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- epäasialliset seksuaaliset puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- epäasialliset seksuaaliset sisällöt eri sosiaalisen median kanavissa, tekstiviestit, sähköpostit, puhelinsoitot

- fyysinen koskettelu ja lähentely
- sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- seksuaalirikos kuten raiskaus, sen yritys tai seksuaalinen ahdistelu

3. Ehkäiseminen

Kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ehkäistään opiskelijoiden hyvinvointia lisäämällä. Opiskelijoiden hyvinvointia edistetään laadukkaalla opetuksella, viihtyisillä oppimisympäristöillä, opiskelijoiden osallisuudella sekä opettamalla hyväksymään erilaisuutta ja kannustamalla yksilöllisyyteen.

HOKS-keskusteluissa kartoitetaan henkilökohtaisen ohjauksen tarve, josta voi nousta esiin aikaisemmin tapahtunut kiusaaminen tai häirintä.

Ammatillisten opintojen alkuvaiheessa on tärkeää:

- Ryhmäyttää opiskelijoita ja sitä kautta kehittää ryhmän ilmapiiriä positiiviseksi
- Kiinnittää huomiota aiemmissa opinnoissa mahdollisesti esiintyneeseen kiusaamiseen ja tarjota tukea kiusaamisesta aiheutuneisiin seurauksiin
- Koulutuspäällikkö käy opiskelijoiden kanssa läpi koulun järjestyssäännöt sekä esittelee suunnitelman opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- Puuttua, jos ryhmässä tapahtuu kiusaamista tai häirintää.

Aiheesta keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tehdään selväksi, että opiskelijalla on aina oikeus saada apua tullessaan kiusatuksi, häirityksi tai kohdatessaan väkivaltaa. Asioista avoimesti puhuminen auttaa kiusaamisen käsittelyä.

4. Puuttuminen

Jokainen on velvollinen puuttumaan väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään havaitessaan asian. Siihen puututaan välittömästi.

Helsingin Konservatoriossa tilanteeseen puututaan, jos

- henkilö kokee tullessaan kiusatuksi tai häirityksi
- joku muu (opiskelukaveri, kotiväki, opettaja) kokee jotakuta kiusattavan
- huomataan, että ilkivalta kohdistuu toistuvasti samaan henkilöön
- luokan ilmapiiri tai käytös toisia kohtaan on epäkunnioittavaa.

Opiskelija, opettaja, kotiväki tai joku muu välittää tiedon asiasta koulutuspäällikölle, joka selvittää asiaa sekä vie tiedon eteenpäin rehtorille. Yhteyttä voi ottaa myös kuraattoriin tai opiskeluterveydenhuoltoon.

Konservatorion koko henkilöstön tulee rohkaista opiskelijoita ilmoittamaan havaitsemastaan tai kohtaamastaan seksuaalisesta häirinnästä. Myös konservatorion tekemistä kyselyistä ja opiskelijapalautteesta esiin nousseet nimettömät ilmoitukset, koskien seksuaalista häirintää, selvitetään.

5. Toimintaohjeita

Jos joudut kohdelluksi epäasiallisesti, ilmoita kiusaajalle tai häiritsijälle heti, että et hyväksy hänen toimintaansa ja pyydä häntä lopettamaan. Kyse saattaa olla siitä, että hän itse ei ymmärrä toimivansa loukkaavasti. Jos epäasiallinen käytös jatkuu, ota yhteys konservatorion työntekijään. Konservatorion henkilökuntaan kuuluvien tehtävänä on kaikin käytettävissä olevin keinoin saada epäasiallinen kohtelu tai häirintä loppumaan.

Pidä kirjaa tapahtumista. Kiusaajaa tai häiritsijää ei saada vastuuseen, ellei tapahtumia pystytä todistamaan. Mahdolliset sähköpostit tai muut viestit kannattaa myös säilyttää.

Jos sinua syytetään kiusaamisesta tai häirinnästä, kerro henkilökuntaan kuuluvalle henkilölle asiasta. Vaikka et omasta mielestäsi olisikaan syyllistynyt kiusaamiseen tai häirintään, älä vähättele valittajan tuntemuksia, vaan lopeta välittömästi epäasiallisesti kuvattu käytöksesi. Joskus jokapäiväisten ristiriitojen ratkaisemisen ja kiusaamisen raja on epäselvä. Ketään ei leimata kiusaajaksi pelkkien syytösten perusteella.

Kiusaamiseen, häirintään, väkivaltaan puuttumisen prosessikaavio

1. Asian ensimmäisenä tietoonsa saanut konservatorion työntekijä tekee alustavan selvityksen tapauksesta ja asianosaisista.
2. Työntekijä ilmoittaa tapahtuneesta rehtorille, koulutuspäällikölle, kuraattorille tai psykologille.
3. Asianosaisia opiskelijoita kuullaan ja päätetään jatkotoimenpiteistä.
4. Mikäli yllä mainittuun toimintaan syyllistynyt/syyllistyneet ovat täysi-ikäisiä, päättää rehtori mahdollisista kurinpitotoimista sekä rikosilmoituksen laatimisesta poliisille.
5. Mikäli syyllinen/syylliset ovat ala-ikäisiä, otetaan konservatoriosta yhteyttä huoltajiin. Rehtori päättää mahdollisesta lastensuojeluilmoituksesta, rikosilmoituksesta sekä oppilaitoksen kurinpitotoimista.

Kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan uhriksi joutuneelle opiskelijalle järjestetään konservatorion toimesta tukea tapauksen jälkeen. Tarvittaessa opiskelija ohjataan asiantuntija-avun piiriin. Uhrin ollessa ala-ikäinen tapahtuneesta ilmoitetaan asian niin vaatiessa opiskelijan huoltajille, lastensuojeluun sekä poliisille.

6. Lainsäädäntö

Laki ammatillisesta koulutuksesta L531/2017
Asetus matillisesta koulutuksesta A673/2017
Työturvallisuuslaki L738/2002
Tasa-arvolaki L1329/2014 (609/1986)
Yhdenvertaisuuslaki L1325/2014
Rikoslaki L626/1996

7. Yhteyshenkilöt

Rehtori
Koulutuspäällikkö
Kuraattori
Psykologi